

Eğitim Fakülteleri Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Sanat Tarihi Dersini Çalışma Alışkanlıkları

The Habits of Studying of the Course History of Art of the Students at The Department of Drawing at Faculties of Education

Pınar TOKTAŞ

Gazi Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi, peyiol@gazi.edu.tr

ÖZET

Sanat tarihi belli bir kültürde ve belli bir zaman dilimi içinde oluşan sanat yapıtının, sanat tarihi bilgisi ışığında önemini öğrencilere aktarmayı amaçlar. Sanat eğitiminde sanat tarihi dersi önemli bir yere sahiptir. Ders çalışma alışkanlıkları bireysel farklılıkları içermekle beraber eğitim hayatının ilk yıllarında kazanılan ve ilerleyen yıllarda da çok fazla değişikliğe uğramayan davranışlardır. Araştırmada Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin sanat tarihi dersini çalışma alışkanlıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma verilerini elde etmek amacıyla anket tekniği kullanılmış, SPSS programından faydalanılarak verilerin frekans ve aritmetik ortalamaları hesaplanmış, grupların görüşleri arasındaki farkın anlamlılığını belirlemek amacıyla t testi yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; öğrencilerin vurgulanmak isteneni not aldıkları, konuyu daha iyi kavrayabilmek amacıyla slaytların kabataslak çizimlerini yaptıkları, konuları çoğunlukla sınavdan önce tekrar ettikleri, derste kendilerince özetleme yapmadıkları, anlaşılmıştır. Öğrencilerin yaptıkları ödev ya da proje gibi çalışmalarda planlama alışkanlıklarının düşük olduğu, konuya ilişkin yapılan araştırmaları tarama ve bunlardan faydalanma alışkanlıklarının düşük olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Ders çalışma alışkanlıkları, sanat tarihi eğitimi, sanat eğitimi.

ABSTRACT

The art of history aims transferring students the importance of a work of art formed in a certain culture and in a certain period of time within the light of the knowledge of the art of history. The course of the art of history has a peculiar significance at art education. The habits of studying are the ones that do not change so much in the previous years of education as well as the following years while they bare some individual differences. In the current study, it was aimed to determine the habits of studying the course of history of art of the students attending to the department of

The Education of Fine Arts, the Branch of Drawing at Gazi University. In order to gather the data of the research, the technique of questionnaire and the frequencies and arithmetical means was calculated within the media of SPSS program and t test was applied to determine whether there was a significance between the views of the groups.

Concerning the results of the research; it was found that students took notes what should be emphasized, made draft drawings of the slides in order to comprehend the topics better, they mostly reviewed the issues before the exam and that they outlined in their own words as much as possible in the courses. It was also determined that their planning habits were low at such works as homework and projects they did and that their habits of scanning the researches concerning the issue and benefitting from them were low.

Keywords: *The habits of studying, the education of the history of art, art education.*

SUMMARY

The aim of the current study was to determine the habits of studying the course of Art History among the students of Gazi University, Gazi Faculty of Education, the Department of Fine Arts Education, the Branch of Drawing Education. The Course of Art History aims at transferring the importance of a work of art formed in a certain culture, at a certain time period to the students in the lights of the knowledge of art history. A total 177 students, including Day and Evening student studying at the Branch of Drawing Education comprised the sampling of the study.

Questionnaire technique was used as a data collection technique in the study. The form of questionnaire was made up of 10 parts, being habits concerning taking notes, preparing for reviewing, studying at certain intervals, memorizing, reading, effective listening, preparing for exam, setting of studying, homework and using visual materials. In the analysis of the data, SPSS program was used, frequency and arithmetical means of the data were calculated and whether there was a significant difference between the views of day and evening students was evaluated at (.05) level through t test.

In the study, no source was reached concerning the teaching of the course of art history and the habits of studying this course. Depending on the findings of the research, it was found that students took a note about what was highlighted according to the characteristic of the issue and that they drew a draft of what was shown at slides during the lesson. On the other hand, it was also found that they did not revise after the lesson

and take a note. The findings of the study revealed that students did not produce questions in order to understand the issue better, a great majority of the students just revised that the issues before the exam and did not make short-term repetitions.

Depending on the data obtained, no significant difference was found between the view of day and evening students in general sense. There was only a significant difference over the preparation of a daily working schedule and over collecting materials about the issue to be studied. It was determined that students mostly tried to memorize what was learned after revision and they did it between the intervals of the lessons. No significant difference was found between the habits of prediction before finding the meanings of the vocabulary in the text they read for the students of both day and evening education.

The habits of students to produce questions over the issues in order to understand it better during the preparation for the exam was lower. Besides, it was found that students participating in the study benefited from the sources concerning their homework, but that they had a poor habit of planning beforehand, scanning what was studied before and benefiting from them. Learning is an individual habit and requires the active participation of individual. As far as individual differences between the students are concerned, it is essential that every student determine his or her own habit of studying and find out best habit of learning.

GİRİŞ

Öğrenme, kişinin psikolojik fonksiyonlarını bunların sonucu olan davranışlarda değişiklik meydana getirecek biçimde etkileyen yaşantılar yoluyla olmaktadır. Bir öğrenme durumunun değişkenlerini; bireysel değişkenler, konu veya iş değişkenleri, yöntem değişkenleri, çevre değişkenleri altında dört ana grupta toplamak mümkündür. Bir öğrenme durumunda yukarıda gruplandırılmış olan değişkenler, birbiriyle etkileşerek sonuçta meydana gelen öğrenmenin nicelik ve niteliğini belirler. Öğrenme bireysel bir etkinliktir. Hiç kimse bir başkası için öğrenmeyi gerçekleştiremez. Bu nedenle, öğrenmenin başlangıcından sonuna kadar öğrenen sorumludur ve öğrenen öğrenme sürecine aktif olarak katılmak zorundadır (Büyükkaragöz ve diğerleri).

Çalışma yeri ve zamanı olmayan bir süreçtir ve insanın yaşamı boyunca devam eder. Tek farklı yanı ise, kişiler arasında gelişen çalışma alışkanlıklarıdır. Verimli ders çalışma alışkanlığı okul yıllarında kazanılan ve yaşamın ilerleyen dönemlerinde de değiştirilmesi oldukça güç olan davranışlardır. Öğrencilerin başarılı olmalarını etkileyen en önemli faktör öğrencilerin bizzat kendilerinin iyi çalışma tutum ve alışkanlıklarına sahip olmalarıdır (Küçükahmet, 2002). Çalışma alışkanlıklarını kısaca inceleyecek olursak;

Ev ödevi; okul dışı öğretme tekniklerinden biridir ve eski öğrenme yaşantılarının önem ve anlam kazanmasında ve yeni öğrenme yaşantıları edinilmesinde en etkili araçlardan biridir (Tan, Erdoğan, 2004). Blount ve Klausmeier ev ödevini daha çok bir sonraki konunun öğrenilmesi, öğrenilen konunun tekrar edilmesi, öğrenci tarafından konunun açık bir şekilde anlaşılması ve kabul edilmesiyle öğrenmenin en etkin şekilde gerçekleşmesinde yapıcı bir aktiviteye hizmet eder şeklinde tanımlamaktadırlar (Blount, Klausmeier, 1968).

Salend ve Schliff (1998:398) ise ev ödevlerini öğretme ve beceri geliştirme yöntemlerinden biri olarak ele almakta ve ödevlerin verilme nedenlerini; uygulama yaparak öğrenmeyi kolaylaştırmak, hem öğrenmede yavaş olan hem de ileride olan öğrenciler için öğrenmeyi bireyselleştirmek, okulda bitmemiş konuları okul saatleri dışında tamamlamak, bağımsız ders çalışma alışkanlığı kazandırmak ve sınıfta öğretilenleri velilere iletme olarak açıklamaktadırlar.

Not alma; her hangi bir konuyla ilgili okunan, gözlenen, dinlenen ve izlenen bilgilerin ana hatlarıyla, ileride kullanılmak amacıyla genellikle okuyucunun kendi ifadeleriyle yazılması işlemi olarak tarif edilir. (Arslantaş, 2001). Not almanın en önemli kısmı zamanında gözden geçirmedir.

Ders çalışmaya hazırlanma; ders çalışılacak mekanın çalışmayı kolaylaştıracak şekilde düzenlenmesi ve çalışacak kişinin de kendisini okumaya hazır bedensel ve psikolojik atmosfere sokması olarak ifade edilebilir (Baltaş, 1998).

Ezberleme; bilgilerin uzun süreli hafızada kalıcı hale getirilmesi için yapılan çabalardan birisidir. Genellikle tekrarlama yoluyla bu bilgi veya bilgiler uzun süreli hafızaya yerleştirilir. Ezberlemeyi daha etkili ve kalıcı hale getirmede en sık kullanılan teknik, tekrarlama'dır. Tekrar, bilginin uzun süreli hafızaya yerleşmesini sağlar. Tekrarın daha etkili olabilmesi için alınması gereken bazı stratejiler vardır. Bunlar; aralıklı tekrar, bütün halinde ezberleme, ipucuyla ezberleme ve anlayarak ezberlemedir (Selçuk, 1997; Robertson,1999). Aralıklı çalışma, bilgilerin daha kalıcı hale getirilmesini ve ihtiyaç duyulduğu zaman daha etkili biçimde hatırlanabilmesini kolaylaştırmaktadır. Çalışma becerileri konusundaki araştırmalar aralıklı ve düzenli çalışmanın, yoğun bir biçimde kısa zamanda yapılan çalışmaya göre daha etkili sonuçlar verdiğini göstermektedir (Usova, 1989'dan aktaran; Arslantaş, 2001).

Okuma; etkin, tamamen kişisel, yapısal bir işlemdir ve durmaksızın yapısal işlevleri gerektiren bir süreçtir (Binbaşıoğlu, 1995). Okurken dikkat edilmesi gereken bir başka nokta ise, anlama sürecidir. Bu süreç, okuyucunun geçmiş deneyimlerinden, dili kullanma yeteneğinden, bilinmeyen kelimeleri anlamlandırma ve yeteneğinden ve okuma amacından etkilenir (Yüksel, 1997).

Etkili dinleme sadece söylenenleri duymak değildir. Söylenenleri önemli bulmak, kavramak ve değerlendirmek için gerekli çabanın gösterilmesine yönelik aktif bir süreçtir (Türkoğlu ve diğerleri, 1996). Çalışma ortamı kavramı ile öğrencinin hem okul içinde hem de okul dışında okula ilişkin etkinliklerini sürdürdüğü ortam kastedilmektedir.

Sanat eğitimi alanında öğrenim gören öğrenciler atölye derslerinde alanlarına yönelik teorik ve uygulamalı bilgi ve becerileri kazanırlar. Bu öğretim programlarında öğrenciler atölye derslerinin yanı sıra alanlarında edindikleri bilgi ve becerilerini destekleyecek sanat tarihi, sanat eğitimi ve sanat eleştirisi gibi teorik dersler de alırlar. Sanat tarihi belli bir kültürde ve belli bir zaman dilimi içinde oluşan sanat yapıtının, sanat tarihi bilgisi ışığında önemini öğrencilere aktarmayı amaçlar. Eğitim Fakültelerinde öğrenim gören öğrenciler hem alanlarına yönelik piyasada çalışabilecek

yeterliklere sahip olacak hem de sanat eğitimsi olarak görev yapabilecek yeterlikte olmaktadır. Sanat eğitimi alanında öğrenim gören öğrenciler eğitimeci olacakları için teorik bilgilere daha çok ihtiyaç duymaktadırlar.

YÖNTEM

Araştırma, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin sanat tarihi dersini çalışma alışkanlıklarını belirlemek amacı ile hazırlanmıştır. Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören I.ve II. Öğretim öğrencileri olmak üzere toplam 177 öğrenci araştırma örneklemini oluşturmuştur. Veri toplamada kullanılan anket formu; not almaya, ders çalışmaya hazırlanmaya, aralıklı çalışmaya, ezberlemeye, okumaya, etkili dinlemeye, sınava hazırlanmaya, çalışma ortamına, ev ödevine ve görsel materyal kullanımına ilişkin alışkanlıkları olmak üzere 10 bölümden oluşmaktadır. Verilerin çözümlenmesinde, SPSS programından yararlanılmış, verilerin frekans ve aritmetik ortalamaları hesaplanmış, t testi ile I. ve II. öğretim öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı (.05) düzeyinde değerlendirilmiştir

BULGULAR ve YORUM

1. Not Almaya İlişkin Bulgular

Tablo 1. Araştırma Kapsamına Alınan Öğrencilerin Not Almaya İlişkin Görüşleri

SORULAR	Gr up	n	Ort.	Ss	t	p
1-Her zaman ayrıntılı not alırım	I	104	2.39	.66	1.07	.29
	II	73	2.51	.73		
2-Konunun özelliğine göre vurgulanmak isteneni not alırım	I	104	2.66	.55	.52	.60
	II	73	2.62	.64		
3-Derste gösterilen slaytları kabataslak çizerim	I	104	2.41	.69	.36	.72
	II	73	2.45	.73		
4-Derste aldığım notları evde düzenli bir şekilde not ederim	I	104	2.10	.82	.66	.51
	II	73	2.01	.82		
5-Derste not almam, daha sonra kendim özetlerim	I	104	1.44	.69	.85	.39
	II	73	1.36	.61		
6-Aldığım notları düzenli gözden geçiririm	I	104	2.16	.71	.38	.70

	II	73	2.12	.67		
7-Her dersten önce, önceki haftanın notlarını gözden geçiririm	I	104	1.73	.67	1.11	.27
	II	73	1.62	.68		
8-Kitap okurken konunun içerisindeki önemli noktaları kenara yazarım	I	104	2.29	.75	.48	.63
	II	73	2.34	.71		
9-Konuyu okuduktan sonra analizini yapar, önemli kısımları not alırım	I	104	2.21	.73	.56	.57
	II	73	2.27	.71		
10-Konuyu okuduktan sonra özetlerim	I	104	1.94	.75	1.80	.07
	II	73	2.15	.78		
11-Aldığım notları kısa süre içinde tekrar etmezsem unutacağımı bilirim	I	104	2.27	.79	1.10	.27
	II	73	2.14	.79		

I- 1.Öğretim II- 2.Öğretim

*p<.05

Tablo incelendiğinde I. ve II. öğretim öğrencilerinin en çok 2.66 ve 2.62 ile konunun özelliğine göre vurgulanmak isteneni not aldıkları görülmüştür. Öğrenciler en düşük olarak 1.44 ve 1.36 ile derste not almayarak, kendilerinin özetleme yoluna gittikleri anlaşılmıştır. I.ve II. öğretim öğrencilerinin not almaya ilişkin görüşleri arasında (P<.05) düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

2. Ders Çalışmaya Hazırlanmaya İlişkin Bulgular

Tablo 2. Araştırma Kapsamına Alınan Öğrencilerin Ders Çalışmaya Hazırlanmaya İlişkin Görüşleri

SORULAR	Grup	n	Ort.	Ss	t	p
1-Konuyu önce sessiz, sonra sesli okurum	I	104	1.94	.73	1.19	.23
	II	73	2.08	.81		
2-Konuyu okurken önce bilinmeyen kelimeleri sözlükten bulurum	I	104	1.93	.75	.11	.91
	II	73	1.94	.74		
3-Konuya ilişkin yeni sorular türetirim	I	104	1.59	.60	1.29	.02
	II	73	1.46	.62		
4-İşlenecek konuyla ilgili materyal toplarım	I	104	1.95	.70	2.12	.03
	II	73	1.73	.69		
5-Dersin yapılacağı gün konuyla ilgili bulduğum kaynakları derse götürürüm	I	104	1.83	.76	1.02	.31
	II	73	1.71	.70		
6-Günlük bir çalışma planı hazırlarım	I	104	1.60	.66		.02

	II	73	1.38	.49	2.44	
7-Konuyla ilgili tüm kaynakları toplarım	I	104	1.79	.68		.57
	II	73	1.85	.72		.57
8-Anlaşılmayan konular hakkında öğretim elemanına sorulacak sorular hazırlarım	I	104	1.75	.73		.28
	II	73	1.63	.70	1.10	
I- 1.Öğretim	II- 2.Öğretim					*p<.05

Tablo 2’de görüldüğü gibi öğrencilerin ders çalışmaya ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde en çok 1.94 ve 2.08 ile konuyu önce sessiz sonra sesli okudukları, 1.93 ve 1.94 ile konuyu okurken önce bilinmeyen kelimeleri sözlükten buldukları ve 1.95 ve 1.73 ile de işlenecek konu ile ilgili materyal topladıkları görülmüştür. En düşük olarak ise öğrencilerin konuyu pekiştirmek için 1.59 ve 1.46 ile konuya ilişkin yeni sorular türettikleri anlaşılmıştır. I. ve II. öğretim öğrencilerinin aritmetik ortalamaları değerlendirildiğinde günlük çalışma planı hazırlama ve konuya ilişkin yeni sorular türetme konusunda (.02) düzeyinde, işlenecek konuyla ilgili materyal toplama konusunda ise (.03) düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

3.Aralıklı Çalışmaya İlişkin Bulgular

Tablo 3. Araştırma Kapsamına Alınan Öğrencilerin Aralıklı Çalışmaya İlişkin Görüşleri

SORULAR	G	n	Ort.	Ss	t	p
1-Konunun önem derecesine göre kısa süreli tekrarlar yaparım	I	104	2.37	.66	.71	.48
	II	73	2.30	.72		
2-Konunun zorluğuna göre çalışma süremi ayarlarım	I	104	2.66	.53	1.24	.22
	II	73	2.55	.71		
3-Üç günde bir konuyu tekrar ederim	I	104	1.37	.59	1.89	.06
	II	73	1.22	.45		
4-Haftada bir konuyu tekrar ederim	I	104	1.70	.68	.74	.46
	II	73	1.62	.66		
5-Ayda bir konuyu tekrar ederim	I	104	1.79	.71	.76	.45
	II	73	1.88	.83		
6-Konuyu ancak sınavdan önce tekrar ederim	I	104	2.35	.77	1.98	.05
	II	73	2.86	2.50		
7-Konuyu uzun bir zamana yayıp bölümlere ayırarak çalışırım	I	104	1.85	.74	.88	.38
	II	73	1.75	.79		

8-Konuyu kısa zamanda yoğun bir şekilde öğrenmeye çalışmak beni strese sokar	I	104	2.39	.73	.56	.58	
	II	73	2.33	.82			
9-Aralıklı tekrar yaptığımda öğrendiğim konular daha kalıcı olur	I	104	2.58	.66	.29	.77	
	II	73	2.55	.65			
10-Konuları belirli bir tarih şeridi oluşturarak tarih sırasına göre çalışırım	I	104	1.94	.82	.02	.98	
	II	73	1.94	.86			
I-1. Öğretim	II-2. Öğretim					*p<.05	

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin en çok 2.86 ve 2.35 ile konuyu ancak sınavdan önce tekrar ettikleri anlaşılmıştır. İkinci olarak 2.66 ve 2.55 ile konunun zorluğuna göre çalışma sürelerini ayarladıkları sonucu çıkmıştır. Öğrencilerin en düşük olarak ise 1.37 ve 1.22 ile üç günde bir konuyu tekrar ettikleri anlaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular (P<.05) düzeyinde değerlendirildiğinde I. ve II. öğretim öğrencilerinin aralıklı çalışmaya ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

4.Ezberlemeye İlişkin Bulgular

Tablo 4. Araştırma Kapsamına Alınan Öğrencilerin Ezberlemeye İlişkin Görüşleri

SORULAR	Grup	n	Ort.	Ss	t	p	
1-Konuyu ezberlemek için aralıklı tekrar yaparım	I	104	2.08	.78	1.64	.10	
	II	73	1.88	.81			
2-Konuyu parçalara bölerek ezberlerim	I	104	2.10	.80	.71	.48	
	II	73	2.01	.90			
3-Konuyu bir bütün halinde ezberlemeye çalışırım	I	104	1.78	.79	1.95	.05	
	II	73	2.01	.79			
4-Konuyu liste haline getirip listenin baş harfleriyle ezberleme yoluna giderim	I	104	1.43	.76	1.21	.23	
	II	73	1.30	.64			
5-Konuyu özetledikten sonra ezberlerim	I	104	2.26	.76	1.14	.26	
	II	73	2.12	.81			
6-Sınav öncesi işlenen konunun başlıklarını çıkarıp ezberlerim	I	104	2.01	.86	.87	.38	
	II	73	2.12	.83			
7-Sıkça kullandığım mekanlara konuyla ilgili küçük notlar asarım	I	104	1.74	.80	.77	.44	
	II	73	1.64	.84			
I- 1.Öğretim	II- 2.Öğretim					*p<.05	

Öğrencilerin ezberlemeye ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde, öğrencilerin en çok 2.26 ve 2.12 ile konuyu özetledikten sonra ezberlemeye çalıştıkları tespit edilmiştir.

Öğrencilerin en düşük 1.43 ve 1.30 ile konuyu liste haline getirip listenin baş harfleriyle ezberleme yoluna gittikleri sonucu ortaya çıkmıştır. I. ve II. öğretim öğrencilerinin ezberlemeye ilişkin görüşleri arasında ($P<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

5.Okumaya İlişkin Bulgular

Tablo 5. Araştırma Kapsamına Alınan Öğrencilerin Okumaya İlişkin Görüşleri

SORULAR	Grup	n	Ort.	Ss	t	p
1-Okuduğum metindeki yabancı kelimelerin anlamlarını bulmadan önce tahmin etmeye çalışırım	I	104	2.37	.74	2.10	.04
	II	73	2.59	.55		
2-Dikkatimi okuduğum konu üzerinde toplayamıyorsam okumamın tekrarı verimli olmaz	I	104	2.64	.57	.15	.88
	II	73	2.63	.66		
3-Okuduğum konunun benim için önemini bilirim	I	104	2.69	.48	.26	.79
	II	73	2.71	.51		
4-Okumadan önce konu hakkında ön tarama yaparım (yazar, konu başlıkları, giriş v.s.)	I	104	2.08	.75	.04	.96
	II	73	2.08	.83		
5-Bölüm ve konu başlıklarını soruya çeviririm	I	104	1.87	.81	1.81	.07
	II	73	1.66	.75		
6-Okuduğum kaynak üzerinde işaretlemeler yaparım (yıldız, ok v.s.)	I	104	2.64	.54	1.28	.20
	II	73	2.52	.75		
7-Okuduğum konunun ana fikrini belirlerim	I	104	2.47	.70	.58	.56
	II	73	2.41	.64		
8-Okuduğum konudaki anahtar kelimeleri belirlerim (sonuç olarak, özetle, kısaca gibi)	I	104	2.51	.65	1.33	.19
	II	73	2.37	.74		
9-Konuyu belirlediğim anahtar kelimelerle hatırlamaya çalışırım	I	104	2.55	.64	1.41	.16
	II	73	2.40	.78		
10-Okuduğum konuyu yüksek sesle tekrar ederim	I	104	2.13	.81	1.55	.12
	II	73	2.33	.83		
11-Okuduğum konunun önemli noktalarının altını renkli kalemle çizerim	I	104	2.52	.68	1.10	.27
	II	73	2.63	.63		
12-Okuma hızımı öğrenme kapasiteme ve konunun önemine göre ayarlarım	I	104	2.62	.54	1.20	.23
	II	73	2.73	.56		

I- 1. Öğretim

II- 2. Öğretim

* $p<.05$

Tablo incelendiğinde öğrencilerin 2.69 ve 2.71 ile en yüksek olarak okudukları konunun kendileri için önemini bildikleri öğrenilmiştir. İkinci olarak 2.62 ve 2.73 ile öğrencilerin okuma hızlarını öğrenme kapasitelerine ve konunun önemine göre ayarladıkları anlaşılmıştır. En düşük olarak ise 1.87 ve 1.66 ile bölüm ve konu başlıklarını soruya çevirdikleri görülmüştür. I. ve II. öğretim öğrencilerinin görüşleri arasında öğrencilerin okudukları metindeki yabancı kelimelerin anlamlarını bulmadan önce tahmin etmeye çalıştıkları konusunda (.04) düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

6.Etkili Dinlemeye İlişkin Bulgular

Tablo 6. Araştırma Kapsamına Alınan Öğrencilerin Etkili Dinlemeye İlişkin Görüşleri

SORULAR	Grup	n	Ort.	Ss	t	p
1-Konu anlatılırken önceki bilgilerimle karşılaştırmalar yaparım	I	104	2.37	.61	.22	.82
	II	73	2.40	.72		
2-Öğretim elemanının söylediklerinden yola çıkarak daha sonra söyleyeceklerini kestirmeye çalışırım	I	104	2.28	.72	1.83	.07
	II	73	2.08	.68		
3-Konu anlatılırken ana ve yardımcı düşünceleri bulmaya çalışırım	I	104	2.20	.69	.68	.49
	II	73	2.27	.69		
4-Konuyla ilgili kendi kendime çıkarımlar yaparım	I	104	2.35	.64	1.34	.18
	II	73	2.22	.71		
5-Daha önemli konulardan az önemlileri ayırırım	I	104	2.40	.65	.71	.48
	II	73	2.33	.75		
6-Derste anlatılanları bugünle ilişkilendirmeye çalışırım	I	104	2.14	.73	1.19	.24
	II	73	2.27	.69		
7-Dersi dinlerken kendimi o dönemde ve mekanda hissedirim	I	104	2.29	.72	.98	.33
	II	73	2.40	.74		
8-Dersi dinlerken kendimi o dönemdeki insanlar gibi düşünmeye zorlarım	I	104	2.22	.75	.85	.40
	II	73	2.12	.76		
I- 1.Öğretim	II-2. Öğretim					*p<.05

Tablo 6'da görüldüğü gibi öğrencilerin en yüksek olarak 2.37 ve 2.40 ile konu anlatılırken önceki bilgileriyle karşılaştırmalar yaptıkları anlaşılmıştır. Öğrencilerin 2.22 ve 2.12 ile en düşük olarak dersi dinlerken kendilerini o dönemdeki insanlar gibi

düşünmeye zorladıkları öğrenilmiştir. I. ve II. öğretim öğrencilerinin etkili dinlemeye ilişkin görüşleri arasında ($P<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

7.Sınava Hazırlanmaya İlişkin Bulgular

Tablo 7. Araştırma Kapsamına Alınan Öğrencilerin Sınava Hazırlanmaya İlişkin Görüşleri

SORULAR	Grup	n	Ort.	Ss	t	p
1-Derse ilişkin kitap ve defterleri gözden geçiririm	I	104	2.55	.59	1.64	.10
	II	73	2.70	.62		
2-Hatırlanan ve unutulmuş bilgileri belirlerim	I	104	2.38	.74	1.45	.15
	II	73	2.55	.73		
3-Unutulmuş bölümleri tekrar gözden geçiririm	I	104	2.64	.57	.15	.88
	II	73	2.63	.66		
4-Konuyla ilgili sorular oluşturarak bunları cevaplandırırım	I	104	2.05	.79	.16	.87
	II	73	2.03	.91		
5-Sınavda çıkabilecek önemli konuları tespit ederim	I	104	2.83	.43	.46	.64
	II	73	2.79	.50		
I- 1.Öğretim II- 2.Öğretim					*p<.05	

Sınava hazırlanmaya ilişkin bulguları içeren tablo 7 incelendiğinde öğrencilerin 2.83 ve 2.79 ile en yüksek olarak sınavda çıkabilecek önemli konuları belirledikleri görülmüştür. En düşük olarak 2.05 ve 2.03 ile konu ile ilgili sorular oluşturarak bunları cevaplandırdıkları anlaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğrencilerin sınava hazırlanmaya ilişkin görüşleri arasında ($P<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

8.Çalışma Ortamına İlişkin Bulgular

Tablo 8. Araştırma Kapsamına Alınan Öğrencilerin Çalışma Ortamına İlişkin Görüşleri

SORULAR	Grup	n	Ort.	Ss	t	p
1-Çalışma ortamında dikkatimi dağıtacak objeleri ortadan kaldırıyorum	I	104	2.37	.73	.69	.49
	II	73	2.45	.73		
2-Müzik eşliğinde ders çalışırım	I	104	1.73	.71	1.17	.24
	II	73	1.60	.72		

3-Müzik eşliğinde ders çalıştığım zaman dikkatimi toplayamam	I	104	2.10	.83	.18	.86
	II	73	2.08	.88		
4-Mutlaka çalışma masasında ders çalışırım	I	104	2.10	.80	.26	.80
	II	73	2.14	.79		
5-Eve gelip giden misafirler çalışma ortamımı etkiler	I	104	2.57	.65	1.63	.10
	II	73	2.38	.84		
6-Televizyon eşliğinde ders çalışırım	I	104	1.31	.57	.39	.69
	II	73	1.34	.58		
7-Sınıf ortamının kalabalık olması konuyu algılamamı güçleştirir	I	104	1.95	.73	.06	.95
	II	73	1.96	.82		
8-Sınıf ortamının yerleşim düzeni konuyu algılamamı güçleştirir	I	104	1.88	.77	.31	.76
	II	73	1.85	.72		
9-Sınıf ortamının sıcaklığının yeterli olmayışı konuyu algılamamı güçleştirir	I	104	2.23	.67	.11	.91
	II	73	2.11	.73		
10-Sınıf ortamının ışıklandırmasının yeterli olmayışı konuyu algılamamı güçleştirir	I	104	2.08	.72	.54	.59
	II	73	2.14	.73		
11-Sınıf ortamındaki havalandırmanın yeterli olmayışı konuyu algılamamı güçleştirir	I	104	2.46	.64	.77	.44
	II	73	2.38	.70		
I- 1.Öğretim	II- 2.Öğretim					*p<.05

Tablo 8 incelendiğinde 2.57 ve 2.38 ile en yüksek olarak eve gelip giden misafirlerin öğrencilerin çalışma ortamını etkilediği görülmüştür. En düşük olarak 1.31 ve 1.34 ile öğrencilerin televizyon karşısında ders çalıştıkları belirlenmiştir. I. ve II. öğretim öğrencilerinin çalışma ortamına ilişkin görüşleri arasında (P<.05) düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

9.Ev Ödevine İlişkin Bulgular

Tablo 9. Araştırma Kapsamına Alınan Öğrencilerin Ev Ödevine İlişkin Görüşleri

SORULAR	Grup	n	Ort.	Ss	t	P
1-Ev ödevimi yapmadan önce planlama yaparım	I	104	2.26	.80	1.07	.29
	II	73	2.38	.70		
2-Konumla ilgili daha önceden yapılmış çalışmalarını incelerim	I	104	2.27	.71	.55	.58
	II	73	2.33	.71		
3-Ev ödevi aracılığıyla eksik bilgilerimi tespit ederim	I	104	2.30	.67	.10	.92
	II	73	2.29	.68		
4-Ev ödevi ile ilgili kaynak kişilerden faydalanırım	I	104	2.30	.75	.51	.61
	II	73	2.36	.74		

5-Ev ödevi ile ilgili kaynak yerlerden faydalanırım	I	104	2.39	.66	1.00	.32
	II	73	2.49	.63		
I- 1.Öğretim	II-2.Öğretim				*p<.05	

Tablo 9’da görüldüğü gibi öğrencilerin ev ödevine ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde ev ödevi ile ilgili kaynak yerlerden yararlandıkları 2.39 ve 2.49 ile en yüksek olarak belirlenmiştir. En düşük olarak ise 2.26 ve 2.38 ile öğrencilerin ev ödevlerini yapmadan önce planlama yaptıkları, 2.27 ve 2.33 ile de öğrencilerin konuları ile ilgili önceden yapılmış çalışmalarını inceledikleri sonucu ortaya çıkmıştır. I. ve II. öğretim öğrencilerinin ev ödevlerine ilişkin görüşleri arasında (P<.05) düzeyinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

10.Görsel Materyal Kullanımına İlişkin Bulgular

Tablo 10. Araştırma Kapsamına Alınan Öğrencilerin Görsel Materyal Kullanımına İlişkin Görüşleri

SORULAR	Grup	n	Ort.	Ss	t	p
1-Konuyla ilgili yazılı kaynakları tararım	I	104	2.40	.67	1.12	.26
	II	73	2.52	.69		
2-Konuyu pekiştirmek için müzelerden Faydalanırım	I	104	1.68	.64	1.83	.07
	II	73	1.88	.76		
3-Açılan sergileri takip ederim	I	104	2.18	.62	.49	.63
	II	73	2.14	.61		
4-Konuyu pekiştirecek tarihsel filmleri, belgeselleri takip ederim	I	104	2.35	.66	.36	.71
	II	73	2.38	.68		
5-Sanat tarihi konularına ilişkin yazılı ve görsel kaynakları toplamaya gayret ederim	I	104	2.40	.63	1.36	.18
	II	73	2.53	.62		
6-Çalışma alanıma katkıda bulunacak gezilere katılırım	I	104	2.10	.66	.91	.36
	II	73	2.00	.73		
I- 1.Öğretim	II- 2.Öğretim				*p<.05	

Görsel materyal kullanımına ilişkin hazırlanan Tablo 10 incelendiğinde öğrencilerin 2.40 ve 2.53 ile en yüksek olarak sanat tarihi konularına ilişkin yazılı ve görsel kaynakları toplamaya gayret ettikleri sonucu çıkmıştır. En düşük olarak ta 1.68 ve 1.88 ile konuyu pekiştirmek amacıyla müzelerden faydalandıkları öğrenilmiştir. I. ve II. öğretim öğrencilerinin görsel materyal kullanımına ilişkin görüşleri arasında (P<.05) düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Sanat tarihi; sanat dallarıyla ya da o sanat dalları arasındaki ilişkileri, kronolojik bir sıra içerisinde sunarken, o sanat dalını meydana getiren öğeleri, ulusların günümüze kadar ulaşan sanatsal değişme ve gelişmelerini bizlere sunar. Sanat tarihi yalnızca kendi alanında değil, bağlantılı olduğu alanlara da kaynaklık ederek bilgi aktarıcı bir rol üstlenir. Bu bağlamda sanat tarihi sanat eğitiminde son derece önemli bir yere sahiptir. Araştırmada sanat tarihi dersinin işlenişine ve öğrencilerin bu derse ilişkin çalışma alışkanlıkları ile ilgili kaynaklara ulaşamamıştır.

Araştırma bulgularına göre öğrencilerin konunun özelliğine göre vurgulanmak isteneni not aldıkları, derste gösterilen slaytların kabataslak çizimlerini yaptıkları anlaşılmıştır. Bununla beraber dersten sonra konuyu kendilerince özetleme, not alma yoluna gitmedikleri belirlenmiştir. Öğrencilerin konuyu pekiştirmek amacıyla sorular türetmediği, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun konuyu ancak sınavdan önce tekrar ettikleri, kısa süreli tekrarlar yapmadıkları anlaşılmıştır. Elde edilen veriler değerlendirildiğinde I ve II. öğretim öğrencilerinin görüşleri arasında büyük bir çoğunlukla anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Yalnızca öğrencilerin kendileri için günlük bir çalışma planı hazırlamaları konusunda ve işlenecek konu ile ilgili materyal toplamaları konusunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Öğrencilerin daha çok özetledikten sonra ezberleme yoluna gittikleri, ders aralarında konuyu özetleme alışkanlıklarının düşük olduğu görülmüştür. I. ve II. öğretim öğrencilerinin okudukları metindeki kelimelerin anlamlarını bulmadan önce tahmin etme yoluna gitme alışkanlıkları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Öğrencilerin sınava hazırlanırken konuyu pekiştirmek amacıyla konu hakkında soru türetme alışkanlıkları düşüktür. Bunun yanı sıra araştırmaya katılan öğrencilerin ev ödevleriyle ilgili kaynak yerlerden faydalandıkları, fakat ödev öncesi planlama, önceki yapılan çalışmalarını tarama ve bu çalışmalardan faydalanma alışkanlıklarının zayıf olduğu anlaşılmıştır. Günümüzde müze, sergi, v.s. gibi kaynak yerlerin öğrenme üzerindeki olumlu etkisi yadsınmaz bir gerçektir. Öğrenci teorik olarak almış olduğu bilgileri görsel anlamda

zenginleştirme imkanını, bu gibi kaynak yerlerle sağlar. Daha önce yapılmış olan çalışmalar çalışılacak konu hakkında kaynaklık ederken aynı zamanda eksik noktaların belirlenmesinde ve bireyi yapacağı çalışma üzerinde yönlendirmesinde katkı sağlayacaktır.

Sonuç olarak öğrenme bireysel bir alışkanlıktır ve bireyin aktif katılımını gerektirir. Eğitim konusunda da öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar dikkate alındığında her öğrencinin kendi ders çalışma alışkanlığını tespit etmesi, en iyi öğrenme alışkanlığını belirlemesi gereklidir. Öğrencilerin ders çalışırken zamanı iyi planlamaları, uygun çalışma ortamı hazırlamaları, çalışma aralıkları ve çalışma sürelerini kendi algılamaya biçimleri doğrultusunda planlamalarının öğrenmelerini kolaylaştıracağı söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Arslantaş, M. (2001). Orta Öğretim Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıkları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Baltaş, Acar, (1998). Öğrenme ve Sınavlarda Üstün Başarı, 15. Basım, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Binbaşoğlu, C. (1995). "Okuma Eylemi, Okumak Ne Yapmak Demektir?". Çağdaş Eğitim, 23: 210, s.42-48
- Blount, N. ve H.J. Klausmeier. (1968). Teaching in the Secondary Schools, Boston: Houghton Mifflin Company.
- Büyükkaragöz ve diğerleri. Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Konya: Mikro Basın Yayın Dağıtım.
- Küçükahmet, L. (2002). Öğretimde Planlama ve Değerlendirme. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Robertson, K, A. (1999). Etkili Dinleme. (Çev.: E. Sabri Yarmalı). İstanbul: Hayat Yayınları.
- Salend, S. J. ve J. Schliff. (1988). The Many Dimension of Home Work. Academic Threapy.
- Selçuk, Z. (1997). Eğitim Psikolojisi Gelişim ve Öğrenme. Ankara: Pegem Yayınları.
- Tan, Ş. ve A. Erdoğan. (2004). Öğretimde Planlama ve Değerlendirme. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Türkoğlu, A ve diğerleri. (1996). Ders Çalışma Becerileri, Adana: Baki Kitabevi.

- Usova, G. M. (1989). Efficient Studying Strategies Skills for Successful Learning. Paufic Gneve.
- Yüksel, A. (1997). Ders Çalışma Tekniklerinin Öğrenci Başarısına Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.